

Datum van
inontvangstneming

:

30/01/2019

Zaak C-764/18

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

5 december 2018

Verwijzende rechter:

Tribunal Supremo (hoogste rechterlijke instantie, Spanje)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

12 juli 2018

Verzoekende partij in cassatie:

Ayuntamiento de Pamplona

Verwerende partij in cassatie:

Orange Espagne, S.A.U.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Beroep in cassatie van de Ayuntamiento de Pamplona (hierna: „gemeente Pamplona”) tegen de beslissing in hoger beroep van 15 november 2016 van de Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de Navarra (kamer voor bestuursgeschillen van het hooggerechtshof van Navarra, Spanje).

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Uitlegging van richtlijn 2002/20/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronische communicatienetwerken en -diensten (machtigingsrichtlijn), met name de artikelen 12 en 13 ervan, om te kunnen nagaan of de Spaanse regeling waarbij aan ondernemingen die telecommunicatiediensten aanbieden – concreet: vasttelefonie- en internetdiensten – een heffing wordt opgelegd die uitsluitend wordt berekend op basis van de jaarlijkse bruto-inkomsten die de ondernemingen

halen uit de aanbieding van de dienst op het betrokken grondgebied, verenigbaar is met die richtlijn.

Prejudiciële vragen

- 1) Is richtlijn 2002/20/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten (machtigingsrichtlijn) – zoals uitgelegd door het Hof ten aanzien van ondernemingen die actief zijn in de mobiele telecomcommunicatiesector –, met name de in de artikelen 12 en 13 ervan vastgestelde beperkingen op de uitoefening van de heffingsbevoegdheid van de lidstaten, van toepassing op ondernemingen die vasttelefoon- en internetdiensten aanbieden?
- 2) Indien de vorige vraag bevestigend wordt beantwoord (en wordt geoordeeld dat die richtlijn van toepassing is op de aanbieders van vasttelefoon- en internetdiensten), staan de artikelen 12 en 13 van richtlijn 2002/20/EG de lidstaten toe een bijdrage of een vergoeding op te leggen die uitsluitend wordt berekend op basis van de bruto-inkomsten die de onderneming – die de geïnstalleerde faciliteiten in eigendom bezit – uit de aanbieding van vasttelefoon- en internetdiensten op het betrokken grondgebied verkrijgt?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Richtlijn 2002/20/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten (machtigingsrichtlijn) (PB 2002, L 108, blz. 21): artikelen 12 en 13.

Aangevoerde Unierechtspraak

Arrest van het Hof van 12 juli 2012, Vodafone España (C-55/11, C-57/11 en C-58/11, EU:C:2012:446).

Beschikking van het Hof van 30 januari 2014, France Telecom España, S.A. (C-25/13, EU:C:2014:58).

Arrest van het Hof van 18 september 2003, Albacom en Infostrada (C-292/01 en C-293/01, EU:C:2003:480).

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Ordenanza fiscal n.º 22/2014 del Ayuntamiento de Pamplona, reguladora de la tasa por aprovechamientos especiales del suelo, vuelo y subsuelo del dominio público local por las empresas explotadoras de servicios de suministros (belastingverordening nr. 22/2014 van de gemeente Pamplona tot regeling van de

heffing voor het bijzondere gebruik van de grond van, de ruimte boven of de ondergrond van het plaatselijke publieke domein door ondernemingen die diensten aanbieden; hierna: „belastingverordening nr. 22/2014”).

Ley Foral 2/1995 de Haciendas Locales de Navarra (wet nr. 2/1995 tot regeling van de lokale financiën van Navarra; hierna: „Ley Foral 2/1995”; BOE nr. 161, van 7 juli 1995) van 10 maart 1995.

Real Decreto Legislativo 2/2004 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales (koninklijk wetsbesluit nr. 2/2004 tot vaststelling van de herziene tekst van de wet tot regeling van de lokale financiën; hierna: „koninklijk wetsbesluit nr. 2/2004”; BOE nr. 59 van 9 maart 2004) van 5 maart 2004.

Korte beschrijving van de feiten en van het hoofdgeding

- 1 ORANGE ESPAGNE, S.A.U. (hierna ook wel: „exploitante”), diende bij de gemeente Pamplona een aangifte-berekening in van de heffing voor het bijzondere gebruik van de grond van, de ruimte boven of de ondergrond van het plaatselijke publieke domein, met betrekking tot het tweede kwartaal van 2014, in verband met de vastetelefonie- en internetdiensten welke zij op het gemeentelijke grondgebied van Pamplona aanbiedt.
- 2 In haar aangifte-berekening hield zij zich aan de bepalingen van belastingverordening nr. 22/2014, waarvan artikel 2 bepaalde dat het belastbare feit van de heffing, voor zover hier van belang, bestond in „het privatieve of bijzondere gebruik van de grond van, de ruimte boven of de ondergrond van het plaatselijke publieke domein door middel van kabels, buizen en galerijen voor leidingen van [...] vaste telefonie, mobiele telefonie en andere elektronischecommunicatiediensten, met inbegrip van palen voor lijnen, kabels, beugels, spannings-, verdeel-, of kabelkasten, transformatoren, rails, weegschalen, antennes, verkoopautomaten en andere soortgelijke apparaten in verband met de aanbidding van de dienst”.
- 3 In artikel 5.1 van die verordening was ook vastgesteld dat „de belastinggrondslag waarop het belastingpercentage wordt toegepast om de belastingaanslag te bepalen, wordt berekend op basis van de bruto-inkomsten uit facturering die de belastingplichtigen jaarlijks op het gemeentelijke grondgebied verkrijgen”, maar in de tweede zin van artikel 5.1 werd daar onmiddellijk aan toegevoegd dat de „criteria om de belastinggrondslag te berekenen, niet van toepassing zijn op mobielelelefonie-exploitanten”.
- 4 Daarom werd in de aangifte-berekening het belastingpercentage van artikel 6 toegepast (1,5%), wat op basis van de bruto-inkomsten van exploitante – 1 188 269,59 EUR – resulteerde in een door haar te betalen aanslag van 7 928,71 EUR (een bedrag dat in de gemeentekas is gestort).

- 5 Aangezien ORANGE ESPAGNE, S.A.U., meende dat de Europese wetgeving tot regeling van de telecommunicatiesector (met name richtlijn 2002/20/EG) en de uitlegging van die wetgeving door het Hof op de betrokken heffing van toepassing waren, heeft zij de gemeente Pamplona verzocht om haar aangifte-berekening te corrigeren en dientengevolge het – volgens haar ten onrechte – betaalde bedrag terug te geven.
- 6 De exploitante voerde als grond van haar correctieverzoek in essentie het volgende aan: a) ORANGE ESPAGNE, S.A.U., is gebruiker van de netwerken van TELEFÓNICA DE ESPAÑA op basis van interconnectierechten en is derhalve niet de eigenaar van de netwerken die over het grondgebied van de gemeente Pamplona lopen; b) richtlijn 2002/20/EG, zoals zij door het Hof is uitgelegd wat betreft de heffing van bijdragen en vergoedingen van ondernemingen die actief zijn in de mobiele telefoniesector, is van toepassing op vastetelefonie- en internetdiensten; c) het is in strijd met de beginselen van die richtlijn (artikelen 12 en 13) een belasting op te leggen die uitsluitend wordt berekend als een vast percentage van de bruto-inkomsten van de onderneming.
- 7 Bij besluit van de directeur Financiën van de gemeente Pamplona van 18 september 2014 is het verzoek om correctie van de betrokken aangifte-berekening afgewezen op grond dat er geen sprake was van een fout in feite of in rechte in verband met die aangifte-berekening en dat deze laatste in overeenstemming was met de toepasselijke belastingverordening, zoals die door de rechters was uitgelegd en voor zover die „alleen bepaalt dat van de subjectieve werkingssfeer van de bijdrage moeten worden uitgesloten de mobiele telefonie-exploitanten die niet de eigenaar zijn van de infrastructuur, maar gebruiks-, toegangs- of interconnectierechten hebben op aan een andere partij toebehorende netwerken”.
- 8 Tegen dat gemeentelijke besluit is beroep ingesteld bij de Juez de lo Contencioso-Administrativo n.º 1 de Pamplona (bestuursrechter van Pamplona), die het beroep heeft verworpen bij beslissing van 4 december 2015, waarin hij na een analyse van het arrest van het Hof van 12 juli 2012 het volgende heeft geoordeeld: (i) ORANGE ESPAGNE, S.A.U., is volgens het in de gerechtelijke procedure overgelegde bewijsmateriaal eigenaar van infrastructuurnetwerken en kan als eigenaar van dergelijke faciliteiten niet worden vrijgesteld van betaling van de bijdrage; (ii) de berekeningswijze voor de bijdrage is precies die welke wordt toegestaan door artikel 105, lid 1, derde alinea, van Ley Foral 2/1995, volgens welke bepaling „in geval van heffingen op het privaatieve of het bijzondere gebruik van de grond op, onder of boven de gemeentelijke openbare wegen door ondernemingen die diensten aanbieden die de meerderheid of een groot deel van de buurtbewoners betreffen, die heffingen overeenkomen met 1,5 % van de bruto-inkomsten die deze ondernemingen jaarlijks op het betrokken gemeentelijke grondgebied verkrijgen”.
- 9 Tegen die beslissing is hoger beroep ingesteld bij de Tribunal Superior de Justicia de Navarra, die dat beroep gedeeltelijk heeft toegewezen, waarbij hij het recht van

de exploitante op correctie van haar aangifte-berekening heeft erkend en de term „mobiele” in artikel 5, lid 1, tweede zin van belastingverordening nr. 22/2014 onrechtmatig heeft verklaard en dus heeft laten schrappen. In die beslissing is in de eerste plaats bevestigd dat Orange Espagne eigenaar van netwerken is in de gemeente Pamplona. In de tweede plaats is geoordeeld dat de bepalingen van de artikelen 12 en 13 van de machtigingsrichtlijn ook van toepassing zijn op vastetelefonie- en internetdiensten en dat derhalve de rechtspraak over die bepalingen ook van toepassing is op de vaste telefonie en het internet, zowel wat betreft de onmogelijkheid om de vergoeding te eisen van diegenen die niet de eigenaar zijn van de op het publieke domein geïnstalleerde infrastructuur, als wat betreft de berekening van de heffing. Daarom komt die rechter tot de slotsom dat de eigenaar van netwerken voor de aanbidding van vastetelefonie-, mobielelefonie- en internetdiensten, zoals ORANGE ESPAGNE, S.A.U., aan de belasting kan worden onderworpen, maar dat de in artikel 5 van de belastingverordening bepaalde criteria voor de berekening van de belastinggrondslag in strijd zijn met de artikelen 12 en 13 van de machtigingsrichtlijn, met name (i) het criterium van de objectiviteit of de objectieve rechtvaardiging, waaraan niet is voldaan wanneer het bedrag van de heffing wordt berekend op basis van de bruto-inkomsten van een onderneming of op basis van haar omzet, en (ii) het criterium van de evenredigheid, waaraan niet wordt voldaan wanneer bij de berekening wordt gebruikgemaakt van parameters die resulteren in een bedrag dat veel hoger is dan nodig om het optimale gebruik van schaarse middelen te waarborgen.

- 10 De gemeente Pamplona heeft beroep in cassatie ingesteld tegen de uitspraak van de Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de Navarra.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 11 De gemeente Pamplona betoogt in het kader van haar beroep in cassatie dat de bestreden beslissing de rechtspraak schendt die het Hof heeft ontwikkeld in zijn arrest van 12 juli 2012, aangezien die rechtspraak volgens haar niet kan worden uitgebreid tot exploitanten die vastetelefonie- en internetdiensten aanbieden. Zij voert aan dat de uitlegging die in de bestreden beslissing wordt gegeven, de uitlegging van het Hof heeft uitgebreid, niet alleen op subjectief gebied – namelijk tot exploitanten die effectief gebruikmaken van het gemeentelijke publieke domein met eigen netwerken en infrastructuur –, maar ook wat de berekeningswijze voor de heffing betreft, welke berekeningswijze uitdrukkelijk is bedoeld voor mobielelefonie-exploitanten.
- 12 ORANGE ESPAGNE, S.A.U., voert als verweer tegen het beroep in cassatie aan dat de rechtspraak die is vervat in het arrest van het Hof van 12 juli 2012 (gevoegde zaken C-55/11, C-57/11 en C-58/11) onverkort van toepassing is op de zaak, aangezien die rechtspraak Europese wetgeving (de „machtigingsrichtlijn”) uitlegt die geen enkel onderscheid maakt tussen exploitanten van

mobieletelefoniediensten en exploitanten van vastetelefoniediensten. Met betrekking tot de berekeningswijze betoogt zij dat er ter zake geen uitspraak van het Hof bestaat, maar wel een uitspraak van de Tribunal Supremo (hoogste rechterlijke instantie, Spanje) (die is vervat in het arrest van 15 oktober 2012, dat steunt op de conclusie van de advocaat-generaal bij het Hof in de zaak die aanleiding heeft gegeven tot het aangehaalde arrest van 12 juli 2012). Derhalve meent zij dat het Hof zich zeker moet uitspreken over de grenzen die in acht moeten worden genomen bij de berekeningswijze voor de heffingen voor het gebruik van het plaatselijke publieke domein door ondernemingen die elektronischecommunicatiediensten aanbieden.

Korte uiteenzetting van de motivering van het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 13 Het belastbare feit van de opgelegde heffing in het onderhavige geval bestaat in „het privatieve of bijzondere gebruik van de grond van, de ruimte boven of de ondergrond van het plaatselijke publieke domein door middel van kabels, buizen en galerijen voor leidingen van [...] vaste telefonie, mobiele telefonie en andere elektronischecommunicatiediensten, met inbegrip van palen voor lijnen, kabels, beugels, spannings-, verdeel-, of kabelkasten, transformatoren, rails, weegschalen, antennes, verkoopautomaten en andere soortgelijke apparaten in verband met de aanbieding van de dienst”.

Op grond van artikel 24 van koninklijk wetsbesluit nr. 2/2004 en artikel 105, lid 1, derde alinea, van Ley Foral 2/1995 moeten ondernemingen die telefoniediensten aanbieden een bijzondere heffing betalen – die 1,5 % bedraagt van de bruto-inkomsten uit facturering die zij jaarlijks verkrijgen op het gemeentelijke grondgebied waarop zij actief zijn – voor het privatieve of het bijzondere gebruik van de grond op, onder of boven de gemeentelijke openbare wegen.

- 14 De invoering van dergelijke bepalingen in de Spaanse rechtsorde (bij wet van december 2002) had tot gevolg dat vele Spaanse gemeenten belastingverordeningen vaststelden tot regeling van een specifieke heffing die door mobiele-telefoonie-exploitanten moest worden betaald voor het bijzondere of het exclusieve gebruik of genot van goederen van het plaatselijke publieke domein, zelfs als zij niet de eigenaar van die faciliteiten waren.
- 15 De machtigingsrichtlijn bevat de volgende twee bepalingen:

„Artikel 12: Administratieve bijdragen: 1. Administratieve bijdragen die worden opgelegd aan ondernemingen die een dienst of een netwerk aanbieden in het kader van de algemene machtiging of waaraan een gebruiksrecht is verleend: a) dienen uitsluitend ter dekking van de administratiekosten die voortvloeien uit het beheer, de controle van en het toezicht op de naleving van het algemene machtigingssysteem van de gebruiksrechten en van de specifieke verplichtingen van artikel 6, lid 2, die ook de kosten kunnen omvatten voor internationale samenwerking, harmonisatie en normering, marktanalyse, controle op de naleving

en ander markttoezicht, alsmede regelgevende werkzaamheden in het kader van de opstelling en handhaving van afgeleide wetgeving en administratieve besluiten, zoals besluiten betreffende toegang en interconnectie; en b) worden opgelegd aan individuele ondernemingen volgens een objectieve, transparante en evenredige verdeling, die de extra administratiekosten en daarmee samenhangende bijdragen tot een minimum beperkt. 2. Wanneer de nationale regelgevende instanties administratieve bijdragen heffen, publiceren zij een jaarlijks overzicht van hun administratieve kosten en het totale bedrag van de geïnde bijdragen. In het licht van het verschil tussen het totale bedrag aan vergoedingen en het totale bedrag aan administratieve kosten, vinden de nodige aanpassingen plaats.

Artikel 13: Vergoedingen voor gebruiksrechten en rechten om faciliteiten te installeren. De lidstaten kunnen de betrokken instantie toestaan de gebruiksrechten voor radiofrequenties of nummers of rechten om faciliteiten te installeren op, boven of onder openbare of particuliere eigendom, te onderwerpen aan vergoedingen die ten doel hebben een optimaal gebruik van deze middelen te waarborgen. De lidstaten zorgen ervoor dat deze vergoedingen objectief gerechtvaardigd, transparant en niet-discriminerend zijn en in verhouding staan tot het beoogde doel en zij houden rekening met de doelstellingen van artikel 8 van richtlijn 2002/21/EG (kaderrichtlijn).”

- 16 De Tribunal Supremo heeft bij beslissingen van 28 en 29 oktober en 3 november 2010 – in gedingen waarin de wettigheid ter discussie was gesteld van de heffing die was opgelegd aan mobiele telefonie-exploitanten – het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van die bepalingen. Zijn vragen kunnen met name als volgt worden samengevat:
- a) Kunnen de lidstaten niet alleen van de exploitant die eigenaar is van het elektronischetelecommunicatienetwerk, maar ook van de exploitanten waaraan enkel interconnectiediensten worden verleend en die bijgevolg enkel toegang hebben tot dit netwerk en er gebruik van maken, een vergoeding vragen voor het recht om faciliteiten te installeren?
  - b) Voldoen de opgelegde vergoedingen aan de vereisten van artikel 13 van de machtigingsrichtlijn?
  - c) Voldoet dat artikel van de machtigingsrichtlijn aan de in de rechtspraak van het Hof vastgestelde voorwaarden voor rechtstreekse werking?
  - d) Subsidiair, voor het geval dat het Hof oordeelt dat het mogelijk is de heffing op te leggen aan exploitanten die niet de eigenaar zijn van het netwerk dat zij gebruiken om de dienst aan te bieden: hoe moet het bedrag van die bijdrage worden berekend?
- 17 Het Hof antwoordde op die prejudiciële vragen in zijn arrest van 12 juli 2012, Vodafone España en France Telecom España (gevoegde zaken C-55/11, C-57/11 en C-58/11) dat artikel 13 van de machtigingsrichtlijn aldus moet worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat een vergoeding voor rechten om

faciliteiten te installeren op, boven of onder openbare of particuliere eigendom wordt gevraagd van ondernemingen die niet de eigenaar zijn van deze faciliteiten, maar deze gebruiken om mobiele telefoniediensten te leveren.

- 18 Het Hof herhaalde dat oordeel in zijn beschikking van 30 januari 2014, *France Telecom España* (zaak C-25/13), met betrekking tot exploitanten die elektronische communicatiediensten aanbieden en niet de eigenaar zijn van de faciliteiten.
- 19 In het aangehaalde arrest van 12 juli 2012, *Vodafone España* en *France Telecom España* (gevoegde zaken C-55/11, C-57/11 en C-58/11), heeft het Hof de andere vraag van de Tribunal Supremo, met betrekking tot de berekeningswijze voor de bijdrage, niet beantwoord, aangezien dat niet noodzakelijk was voor de beslechting van het geding, nu uit het antwoord op de eerste vraag al bleek dat van die exploitanten geen enkele bijdrage kon worden verlangd wanneer zij (i) mobiele telefoniediensten leveren en (ii) niet de eigenaar zijn van de netwerken die zij gebruiken om de dienst aan te bieden.
- 20 De Tribunal Supremo wees op basis van de uitlegging van het Hof de beroepen toe die mobiele telefonie-exploitanten hadden ingesteld tegen gemeentelijke verordeningen waarbij van hen een vergoeding werd geëist voor het gebruik dat zij maakten van faciliteiten op het plaatselijke publieke domein, hoewel zij er niet de eigenaar van waren.
- 21 Aldus hadden de uitlegging door het Hof van de sectorale telecommunicatierichtlijnen en de toepassing van die richtlijnen door de Tribunal Supremo betrekking op mobiele telefoniediensten als elektronische communicatiediensten en op ondernemingen die niet de eigenaar waren van de netwerken waarvan zij gebruikmaakten om de dienst aan te bieden.
- 22 Zoals hierboven reeds is uiteengezet, gaat de beslissing waartegen beroep in cassatie is ingesteld uit van een gegeven dat niet aan de orde is gesteld in de onderhavige procedure en dat in het kader van de beslechting van de zaak als onbetwist moet worden beschouwd: *ORANGE ESPAGNE, S.A.U.*, is in de gemeente Pamplona eigenaar van de netwerken via welke zij haar vastetelefonie- en internetdiensten aanbiedt.

De Tribunal Superior de Justicia de Navarra stelt bovendien vast dat de bepalingen van de artikelen 12 en 13 van de machtigingsrichtlijn ook van toepassing zijn op vastetelefonie- en internetdiensten „en derhalve is de rechtspraak over die bepalingen ook van toepassing op vastetelefonie- en internetdiensten, zowel wat betreft de onmogelijkheid om de vergoeding te eisen van diegenen die niet de eigenaar zijn van de op het publieke domein geïnstalleerde infrastructuur, als wat betreft de berekening van de heffing”.

Daarom komt die rechter tot de slotsom dat „de eigenaar van de netwerken voor de aanbidding van vastetelefonie-, mobiele telefonie- en internetdiensten”, zoals *ORANGE ESPAGNE, S.A.U.*, aan de belasting kan worden onderworpen, maar

dat de in artikel 5 van de belastingverordening bepaalde criteria voor de berekening van de belastinggrondslag in strijd zijn met de artikelen 12 en 13 van de machtigingsrichtlijn, met name (i) het criterium van de objectiviteit of de objectieve rechtvaardiging (waaraan niet is voldaan wanneer het bedrag van de heffing wordt berekend op basis van de bruto-inkomsten van een onderneming of op basis van haar omzet) en (ii) het criterium van de evenredigheid (waaraan niet wordt voldaan wanneer bij de berekening wordt gebruikgemaakt van parameters die resulteren in een bedrag dat veel hoger is dan nodig om het optimale gebruik van schaarse middelen te waarborgen).

Dat is uiteindelijk de ratio decidendi van de beslissing: hoewel het wettig en in overeenstemming met de Europese regeling is om van ORANGE ESPAGNE, S.A.U., een heffing te verlangen voor de vastetelefonie- en internetdiensten die zij in de gemeente Pamplona aanbiedt, is de berekening van die bijdrage – zoals omschreven in de belastingverordening – niet evenredig met de gebruikswijze of het gebruik van het publieke domein door die exploitant.

- 23 Het Hof heeft in zijn arrest van 18 september 2003, Albacom en Infostrada (zaken C-292/01 en C-293/01), uitlegging gegeven aan richtlijn 97/13/EG van het Europees Parlement en de Raad van 10 april 1997 betreffende een gemeenschappelijk kader voor algemene machtigingen en individuele vergunningen op het gebied van telecommunicatiediensten (PB 1997, L 117, blz. 15), met name de artikelen 6 en 11 ervan (die zeer vergelijkbaar waren met de huidige artikelen 12 en 13 van de machtigingsrichtlijn, die richtlijn 97/13 heeft vervangen), en vastgesteld dat die richtlijn de lidstaten verbodt om ondernemingen die houder zijn van individuele vergunningen op het gebied van telecommunicatiediensten, op de enkele grond dat zij houder zijn van deze vergunningen en voor de uitoefening van die activiteit geldelijke lasten op te leggen die bestaan in een percentage van hun omzet. Het arrest werd uitgesproken in een Italiaans geschil met betrekking tot de bijdrage op diensten van „spraaktelefonie of diensten van persoonlijke en mobiele communicatie”.
- 24 Hierboven is er reeds op gewezen dat de Spaanse wet (herziene tekst van de wet tot regeling van de lokale financiën van 2004), in het kader van de regeling van de berekening van de heffingen voor het privaat of bijzonder gebruik van de grond op, onder of boven de gemeentelijke openbare wegen door ondernemingen die het publieke domein gebruiken voor de aanbidding van diensten van algemeen belang of diensten die de meerderheid of een groot deel van de buurtbewoners betreffen, het bedrag van de heffing vaststelt op 1,5 % van de jaarlijkse bruto-inkomsten uit facturering welke die ondernemingen op het gemeentelijke grondgebied verkrijgen en de heffing uitdrukkelijk uitsluit voor de mobiele telefoniediensten.
- 25 Zoals uit het voorgaande volgt, bestaat er geen uitdrukkelijke beslissing van het Hof over de toepassing van de machtigingsrichtlijn op exploitanten van vastetelefonie- en internetdiensten. Bovendien, ook al zou de verwijzende rechter aannemen dat dit het oordeel is dat voortvloeit uit de beschikking van het Hof van 30 januari 2014 in de zaak C-25/13, staat vast dat het Hof zich niet heeft

uitgesproken over de vereisten die voortvloeien uit de machtigingsrichtlijn met betrekking tot de berekening van de heffing die kan worden geëist van exploitanten die eigenaar zijn van de netwerken via welke zij hun vasttelefonie- en internetdiensten aanbieden. Wat betreft het feit dat er ter zake geen uitspraak bestaat, dient eraan te worden herinnerd dat nadat in het arrest van het Hof van 12 juli 2012, *Vodafone España en France Telecom España* (gevoegde zaken C-55/11, C-57/11 en C-58/11), was geoordeeld dat enkel de houder van de rechten om faciliteiten te installeren, „die tevens eigenaar is van de faciliteiten die op, boven of onder de betrokken openbare of particuliere eigendom zijn geïnstalleerd”, de in artikel 13 van de machtigingsrichtlijn bedoelde vergoeding voor deze rechten verschuldigd kan zijn, in dat arrest geen antwoord is gegeven – aangezien dat niet nodig was – op de tweede vraag van de Tribunal Supremo, met name of de voorwaarden waaronder de vergoeding in de Spaanse rechtsorde wordt opgelegd, „voldoen [...] aan de vereisten van objectiviteit, evenredigheid en non-discriminatie” van artikel 13, en aan de noodzaak om het optimale gebruik van de betrokken hulpbronnen te waarborgen.

- 26 Samengevat: (i) de uitlegging door het Hof van de sectorale telecommunicatierichtlijnen en de toepassing van die richtlijnen door de Tribunal Supremo hadden betrekking op mobiele telefoniediensten; (ii) uit de rechtspraak van het Hof blijkt niet ondubbelzinnig dat de beperkingen en voorwaarden die voortvloeien uit de artikelen 12 en 13 van de machtigingsrichtlijn ook van toepassing zijn op vasttelefonie- en internetdiensten, en (iii) er bestaat ook geen uitspraak van het Hof – met betrekking tot de genoemde bepalingen van de machtigingsrichtlijn – over de berekening van de bijdrage of vergoeding voor het privaat of het bijzondere gebruik van het publieke domein vanuit het oogpunt van de inachtneming van de beginselen van transparantie, objectiviteit, evenredigheid en non-discriminatie, die in die bepalingen van de richtlijn zijn neergelegd.
- 27 De uitkomst van het geding is derhalve afhankelijk van het antwoord op de vraag of de machtigingsrichtlijn op de onderhavige zaak (exploitanten van vasttelefonie- en internetdiensten) van toepassing is en, in voorkomend geval, wat de juiste uitlegging van de artikelen 12 en 13 van die richtlijn is tegen de achtergrond van een berekeningswijze van de bijdrage of vergoeding waarbij een percentage wordt toegepast op de bruto-inkomsten die de exploitant verkrijgt uit de aanbieding van die diensten op het betrokken grondgebied.
- 28 Een prejudiciële verwijzing is noodzakelijk wanneer redelijke twijfels bestaan over de uitlegging van het Unierecht, dat wil zeggen wanneer uit de bewoordingen van de Uniewetgeving geen zo voor de hand liggende uitlegging kan worden afgeleid, dat zij niet alleen voor de verwijzende rechter maar ook voor alle andere rechterlijke instanties van de verschillende lidstaten dwingend is (arrest van het Hof van 6 oktober 1982, *Cilfit*, C-283/81).

In de onderhavige zaak is het duidelijk dat twijfels bestaan, zowel over de toepassing van de machtigingsrichtlijn op vasttelefonie- en internetexploitanten,

als – en vooral – wat betreft de uitlegging van de bepalingen van die richtlijn die betrekking hebben op de berekening van de bijdrage of vergoeding die kan worden verlangd van diegenen die eigenaar zijn van de desbetreffende netwerken, zoals het geval is met de in casu betrokken exploitante voor de diensten die zij aanbiedt in de gemeente Pamplona.

In dat verband kan niet met dezelfde vanzelfsprekendheid als in de bestreden beslissing worden geoordeeld dat de machtigingsrichtlijn zonder enige twijfel van toepassing is op de onderhavige zaak. Vooral kan niet met de duidelijkheid en stelligheid die uit die beslissing spreekt, worden vastgesteld dat de berekeningswijze voor de bijdrage (door middel van een percentage dat wordt toegepast op de bruto-inkomsten die de betrokken exploitante op het betreffende grondgebied heeft verkregen) in strijd is met de in de artikelen 12 en 13 van die richtlijn neergelegde vereisten van transparantie, objectiviteit en evenredigheid.

- 29 Derhalve is het noodzakelijk om het Hof overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de vraag of die richtlijn van toepassing is op vastetelefonie- en internetdiensten (die in casu worden aangeboden in de gemeente Pamplona via faciliteiten die eigendom zijn van de exploitante) en verder over de uitlegging die moet worden gegeven aan de bepalingen van die richtlijn (met name de artikelen 12 en 13) met het oog op de vaststelling of de berekening van de bijdrage of vergoeding die mogelijkerwijs verschuldigd is.